

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

**PROGRAMI ORIENTUES PËR EFEKT TESTIMI TË APLIKANTËVE TË LËNDËS
SË “EDUKIMIT FIGURATIV”
2015**

I. HYRJE

Programi orientues për efekt testimi të aplikantëve të lëndës së edukimit figurativ është hartuar nga grupi i punës, i ngritur nga Instituti i Zhvillimit të Arsimit (IZHA), për t’u ardhur në ndihmë të gjithë aplikantëve që duan të ushtrojnë profesionin e mësuesit në lëndën e edukimit figurativ/artit pamor. Ky program përfaqëson dhe përmbush, njëherazi, kurrikulën e zhvillimit të vazhdueshëm profesional të mësuesit dhe përgatitjen për testimin e formimit të përgjithshëm dhe shkencor të aplikantit.

Programi është hartuar në përgjigje të kërkesave që MAS ka vendosur për aplikantët që testohen. Programi përcakton njohuritë dhe aftësitë kryesore sipas fushave të mëposhtme:

- ✚ Dokumente zyrtare¹ të cilat kanë të bëjnë me veprimtarinë mësimore – edukative të mësuesve.
- ✚ Programe lëndore të edukimit figurativ/art pamor.
- ✚ Aspekte të pedagogjisë, metodologjisë dhe përdorimit të TIK-ut në mësimdhënie-nxënien e lëndës së edukimit figurativ/art pamor.
- ✚ Aspekte të etikës dhe të komunikimit.
- ✚ Aspekte të drejtshkrimit të gjuhës shqipe.
- ✚ Përmbajtja shkencore sipas programeve lëndore të edukimit figurativ/art pamor.

II.QËLLIMI I PROGRAMIT

Programi orientues për testimin e aplikantëve të lëndës së edukimit figurativ është hartuar për të mbështetur dhe nxitur zhvillimin profesional të tyre. Ai ofrohet si një program orientues

¹ Dokumentet ligjore, urdhëresat dhe udhëzimet e MAS-it që zbatohen në shkollë duke u përqendruar në ato të viteve të fundit.

për t'u ardhur në ndihmë të gjithë aplikantëve dhe mësuesve të lëndës së edukimit figurativ në arsimin parauniversitar për të realizuar veprimtaritë kualifikuese dhe trajnuese.

Programi synon:

- rritjen e përgjegjshmërisë së aplikantëve dhe të mësuesve për njohjen dhe zbatimin e legjislacionit arsimor e në mënyrë të veçantë të risive më të fundit të reformës arsimore;
- rritjen e kompetencave profesionale të kuadrit mësimdhënës për të ndikuar drejtpërdrejt në efektivitetin e procesit mësimor;
- rritjen e aftësive në fushën pedagogjike për mësimdhënie strategjike, për përzgjedhjen e modeleve për organizimin e klasës, për shtjellimin e koncepteve, për nxitjen e diskutimeve, për përdorimin e teknikave për vlerësimin e nxënësve etj;
- rritjen e përgjegjshmërisë së mësuesve për domosdoshmërinë e njohjes së koncepteve bazë dhe ligjësive shkencore të lëndës, si dhe të zbatimit të tyre në praktikë, në përputhje me specifikat e moshës së nxënësve dhe të klasës ku japin mësim;
- rritjen e përgjegjshmërisë së mësuesve për njohjen dhe zbatimin e rregullave të etikës dhe komunikimit në punën e tyre në shkollë;
- rritjen e aftësive të mësuesve në drejtim të zbatimit me saktësi të rregullave drejtshkimore të shqipes;
- demonstrimin konkret të aftësive shkencore dhe kompetencave të fituara, në mënyrë të veçantë nëpërmjet vlerësimit të arritjeve përmes testimit.

III;PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Programi orientues për testimin e aplikantëve të edukimit figurativ/art pamor është strukturuar sipas fushave kryesore të zhvillimit profesional të përmendura më sipër; Për secilën fushë, përpos kompetencave profesionale, janë renditur edhe njohuritë dhe aftësitë bazë që duhet të zotërojnë mësuesi i lëndës së artit figurativ;

Përshkallëzimi i njohurive dhe aftësive profesionale, të cilat lidhen me kompetencat e secilës fushë të testimit, do ta ndihmojnë aplikantin (mësuesin) që të identifikojë nevojat e tij, si dhe çështjet në të cilat duhet të përqendrohet;

Për të qenë lehtësisht i përdorshëm, programi është paraqitur sipas një formati të caktuar; Sipas këtij formati, për secilën fushë prezantohen kompetencat dhe rezultatet që priten të zotërojnë mësuesi në fushën e njohurive dhe aftësive, si dhe literatura përkatëse rekomanduese në funksion të tyre;

FUSHA : DOKUMENTET ZYRTARE

<p>Kompetenca “Zbatimi me përgjegjshmëri i kërkesave të legjislacionit dhe të dokumentacionit shkollor”</p>	<p>Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme: <i>Mësuesi i edukimit figurativ (art pamor):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zotëron ligjin për sistemin arsimor parauniversitar si dhe dispozitat normative të këtij sistemi; - zbaton legjislacionin, udhëzimet dhe rregulloret për hartimin dhe zbatimin e kurrikulës shkollë; - zbaton legjislacionin, udhëzimet dhe rregulloret për personelin e shkollës; - demonstroi zbatimin konkret të udhëzimeve të MAS-it në funksion të përmirësimit të procesit të mësimdhënie-nxënies; - zbaton etikën profesionale të mësuesit; - respekton të drejtat dhe liritë e nxënësit; - respekton detyrat, të drejtat dhe liritë e mësuesit; - zbaton rregulloret dhe udhëzimet për zhvillimin profesional të mësuesit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ligji nr; 69/2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar; - Urdhri për miratimin e Dispozitave Normative për arsimin parauniversitar (DN), nr 343, datë 19;08;2013; - Udhëzim nr; 25, datë 17;08;2015 “Për vitin shkollor 2015-2016 në sistemin arsimor parauniversitar”; - Udhëzimi nr; 44, datë 16;10;2014 “ Për disa shtesa dhe ndryshime në udhëzimin nr; 21 datë 23;07;2010 “Për normat e punës mësimore- edukative dhe numrin e nxënësve për klasë në institucionet e arsimit parauniversitar””; - Udhëzim nr; 5, datë 25;02;2013 “Për standardet e mësuesit”; - Udhëzimi nr; 26, datë 15;08;2015 “Zhvillimin profesional të punonjësve arsimorë”; - Udhëzimi nr; 2, datë 12;02;2015 “Për kriteret dhe procedurat e kualifikimit të mësuesve”; - Karta e performancës së shkollës; - Standardet e shkollës si qendër komunitare; - Udhëzimi nr; 34, datë 11;09;2015 “Për vlerësimin e nxënësve për kurrikulën me kompetenca, në arsimin bazë”.

FUSHA : PROGRAMET LËNDORE

<p>Kompetenca “Zbatimi në mënyrë efektive i programeve të edukimit figurativ/artit pamor në shkollë”</p>	<p>Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme</p> <p><i>Mësuesi i edukimit figurativ (art pamor):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zbaton programin duke respektuar të gjitha kërkesat dhe rubrikat e tij; - përshtat programin lëndor në përputhje me veçoritë e mjedisit në të cilin jep mësim; - përdor me efikasitet, në dobi të prirjeve bashkëkohore, fleksibilitetin e zbatimit të programit; - gjen ose harton materiale plotësuese kurrikulare që ndihmojnë në përvetësimin e koncepteve dhe aftësive të parashikuara në program; - gjen ose harton materiale plotësuese kurrikulare që pasurojnë formimin e nxënësve dhe nxisin mendimin e pavarur dhe kritik të tyre; - harton rezultate të nxëni për tema mësimore ose grup temash, kapitujsh, në përputhje me kompetencat e programit; - tregon koherencën vertikale të kurrikulës (vazhdimësia dhe përshtatshmëria e programeve të edukimit figurativ / art pamor); - shpjegon lidhjen program-tekst nxënësi; - përzgjedh mjetet mësimore të nevojshme për të realizuar përmbushjen e kompetencave; - siguron informacion që demonstroi lidhjen e edukimit figurativ/artit pamor me artet e tjera dhe me jetën reale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Korniza Kurrikulare 2014; - Programet aktuale lëndore të edukimit figurativ (art pamor) për arsimin bazë, klasat 1-9; - Programet aktuale lëndore të artit pamor për arsimin e mesëm të lartë, klasat 10-12; - Programet aktuale lëndore të art pamor për arsimin e orientuar (social – kulturor); - Programet e reja të artit pamor (2015) bazuar në kompetenca për klasat 1,2,3 dhe 6,7,8.

FUSHA : ASPEKTE TË PEDAGOGJISË DHE METODOLOGJISË NË MËSIMDHËNIE-NXËNIE

<p align="center">Kompetenca I</p> <p>“Zotërimi i njohurive pedagogjike specifike të nevojshme dhe të mjaftueshme për mësimdhënien e edukimit figurativ/artit pamor”</p>	<p>Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme</p> <p><i>Mësuesi i edukimit figurativ (art pamor):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstroi përkushtim, motivim dhe përgjegjësi gjatë punës së tij; - përshtat punën e tij me zhvillimin fizik, social, emocional dhe konjitiv të nxënësve; - demonstroi respekt, besim dhe objektivitet me nxënësit; - identifikoi nxënësit me nevoja të veçanta (nxënësit me vështirësi në të nxënë dhe nxënësit e talentuar); - planifikoi punën afatshkurtër dhe afatgjatë me nxënësit me nevoja të veçanta; - demonstroi qëndrim pozitiv ndaj shkencës dhe lëndës së edukimit figurativ (art pamor); - edukoi të nxënësit dashurinë dhe kërkueshmërinë ndaj lëndës së edukimit figurativ (art pamor); - motivoi nxënësit duke e konsideruar motivimin një nga çelësat e progresit të tyre; - krijoi klimë të përshtatshme, motivuese dhe të kënaqshme për nxënësit; - punoi me prindërit për përmirësimin e progresit të nxënësit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Situatat e të nxënit, IZHA, 2015; - Korniza e vlerësimit të nxënësit, MAS, 23;07;2015; - Literaturë që ka në fokus aspekte pedagogjike të punës së mësuesit me nxënësit e tij.
<p align="center">Kompetenca II</p> <p>“Përdorimi i metodave dhe i strategjive efektive në mësimdhënien e edukimit figurativ/art pamor”</p>	<p>Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Situatat e të nxënit, IZHA, 2015.

<p><i>Mësuesi i muzikës:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - përzgjedh metodat dhe teknikat e përshtatshme për arritjen e një objektivi të caktuar; - përdor metoda e teknika që nxisin mendimin e pavarur e krijues të nxënësve; - planifikon orën mësimore duke u bazuar në mësimdhënien me në qendër nxënësin; - përdor metoda e teknika që nxisin zhvillimin e të menduarit kritik të nxënësve; - përdor metoda e teknika që sigurojnë barazinë dhe gjithë përfshirjen; - përdor proceset artistike në mësimdhënien – nxënien e edukimit figurativ (art pamor); - demonstroi teknika të ndryshme për vlerësimin e nxënësit; - shpjegon parimet e hartimit të një detyre përmbledhëse / testi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Korniza e vlerësimit të nxënësit, MAS, 23;07;2015. - Literaturë që ka në fokus metodat e mësimdhënies ndërvepruese me në qendër nxënësin si dhe metodologjinë e mësimdhënies së edukimit figurativ (art pamor). - Udhëzues dhe materiale mbështetëse që orientojnë për hartimin e objektivave të orës së mësimin, për përgatitjen e planit ditor të mësuesit, për organizimin e orës së mësimin.
<p>Kompetenca III</p> <p>“Përdorimi i teknologjisë së informacionit dhe të komunikimit për të rritur cilësinë e mësimdhënies dhe nxënies në edukim figurativ (art pamor)”</p>	<p>Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme</p> <p><i>Mësuesi i edukimit figurativ (art pamor):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - prezanton materiale artistike duke përdorur teknologji të përshtatshme si: Power Point, Excel, Math Type në Word; - nxit nxënësit të bëjnë prezantime në edukim figurativ (art pamor), duke përdorur programe kompjuterike të njohura për ta; - gjen dhe përdor materiale nga Website për të pasuruar dhe perfeksionuar mësimdhënien- 	<ul style="list-style-type: none"> - Literaturë që ka në fokus përdorimin e TIK-ut në mësimdhënien –nxënie.

<p>nxënien;</p> <ul style="list-style-type: none"> - përfshin nxënësit në projekte kurrikulare të lëndës së edukimit figurativ (art pamor), apo në projekte kurrikulare të integruara të cilat ndërthurren me kërkime, gjetje dhe përdorime materialesh nga Website. 	
---	--

FUSHA: ASPEKTE TË ETIKËS DHE TË KOMUNIKIMIT	
<p>Kompetenca</p> <p>“Zbatimi i rregullave të etikës dhe të komunikimit si elemente të domosdoshme në të gjithë punën e mësuesit”</p>	<p>Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme:</p> <p><i>Mësuesi i edukimit figurativ (art pamor):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - njeh rregullat e etikës dhe sjelljes që duhen respektuar në marrëdhënie me drejtuesit e institucionit arsimor, stafin pedagogjik, nxënësit, prindërit dhe komunitetin; - sillet në përputhje me rregullat e etikës dhe të sjelljes në marrëdhënie me drejtuesit, stafin pedagogjik, nxënësit, prindërit dhe komunitetin gjatë punës së tij brenda dhe jashtë institucionit arsimor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kodi i Etikës së mësuesve në arsimin parauniversitar publik dhe privat, 30.11.2013. - Literaturë dhe materiale burimore që trajtojnë çështje të etikës dhe të komunikimit.

FUSHA: ASPEKTE TË DREJTSHKRIMIT TË GJUHËS SHQIPE	
<p>Zbatimi i rregullave të drejtshkrimit të gjuhës shqipe</p>	<p>Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme:</p> <p><i>Mësuesi i edukimit figurativ (art pamor):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - njeh rregullat e drejtshkrimit të standardit të gjuhës shqipe; - demonstroi zbatimin e rregullave të drejtshkrimit gjatë veprimtarive në 	<ul style="list-style-type: none"> - Literaturë dhe udhëzues metodikë për përdorimin e rregullave të drejtshkrimit të gjuhës shqipe.

institucionin arsimor.	
------------------------	--

FUSHA: PËRMBAJTJA SHKENCORE E LËNDËS	
Kompetenca “Respektimi i rigorozitetit shkencor në mësimdhënien e lëndës së edukimit figurativ (art pamor)”	Literatura e rekomanduar
<p>Rezultatet e pritshme <i>Mësuesi i edukimit figurativ (art pamor):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - dallon konceptet dhe shprehitë kryesore me të cilat operon lënda e edukimit figurativ (art pamor) në klasat 1-9 dhe 10-12; - përshkruan mënyrën e formimit të koncepteve muzikore në klasat 1-9 dhe 10-12; - përshkruan zhvillimin vertikal, nga njëri vit në tjetrin, të koncepteve dhe shprehive; - dallon ndërvarësinë e koncepteve figurative/artistike nga njëri - tjetri dhe lidhjen me konceptet e lëndëve të tjera; - përdor situata të ndryshme në edukim figurativ (art pamor), për të zhvilluar natyrshëm konceptet dhe aftësitë e programeve të klasave 1-9 dhe 10-12; - mbledh informacion të saktë e bindës për nxënësit e tij rreth vlerave përdoruese të artit figurativ me artet e tjera dhe në jetën e përditshme. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tekste të lëndës për mësuesin dhe nxënësin, si dhe materiale të tjera burimore që mbulojnë përmbajtjen e lëndës.